

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

Υπόθεση ΡΕΣΕ κατά Ελλάδας

(Προσφυγή υπ'αρ. 58433/09)

Απόφαση

Στρασβούργο, 5 Απριλίου 2011

Η απόφαση αυτή είναι οριστική. Μπορεί να επέλθουν μερικές αλλαγές στην μορφή.

Στην υπόθεση ΡΕΪΣΕ κατά Ελλάδα,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα) αφού συνεδρίασε σε Επιτροπή με την ακόλουθη σύνθεση :

Anatoly Kovler, *Πρόεδρος*

Χρήστο Ροζάκη,

Γεώργιο Νικολάου, *Δικαστές,*

Και André Wampach, Αναπληρωτή Γραμματέα Τμήματος,

Αφού διασκέφθηκε σε Συμβούλιο, στις 15 Μαρτίου 2011,

Εξέδωσε την απόφαση που υιοθετήθηκε την ημερομηνία αυτή :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση προέκυψε μετά από προσφυγή (αρ. 58433/09) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, την οποία άσκησε ένας υπήκοος αυτής ο κος ΡΕΪΣΕ («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε στο Δικαστήριο στις 13 Οκτωβρίου 2009 σύμφωνα με το άρθρο 34 της Σύμβασης Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους πληρεξουσίους της, τον κο Μ. Απεσο, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και την κα Μ. Γερμάνη, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 11 Μαΐου 2010, η Πρόεδρος του Πρώτου Τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Κατ' εφαρμογή του Πρωτοκόλλου αρ. 14, η προσφυγή παραπέμφθηκε σε Επιτροπή.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ

ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Ο προσφεύγων γεννήθηκε το 1944 και κατοικεί στην Αθήνα.

5. Ήταν ασφαλισμένος στο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Φαρμακευτικών Εργασιών από την 1^η Ιανουαρίου 1977.

6. Στις 12 Φεβρουαρίου 1988, ζήτησε από το Ταμείο να λάβει υπόψη του, για τον υπολογισμό των συνταξιοδοτικών του δικαιωμάτων, την περίοδο από 18 Σεπτεμβρίου 1973 ως 31 Δεκεμβρίου 1976, κατά την οποία είχε εργαστεί σε μια φαρμακευτική εταιρεία.
7. Με την απόφαση υπ'αρ. 7162, η Διευθύντρια του Ταμείου απέρριψε το αίτημα, με την αιτιολογία ότι κατατέθηκε πάνω από πέντε χρόνια μετά το τέλος της σχετικής περιόδου εργασίας, αντίθετα από ό,τι προβλεπόταν από την σχετική νομοθεσία. Ο προσφεύγων άσκησε ανακοπή κατά την απόφασης αυτής.
8. Στις 21 Ιουνίου 1990, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου απέρριψε την ανακοπή (απόφαση υπ'αρ. 72/2962).
9. Στις 18 Φεβρουαρίου 1991, ο προσφεύγων προσέφυγε στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών με αίτηση ακύρωσης κατά της τελευταίας αυτής απόφασης. Στις 28 Φεβρουαρίου 1992, το Δικαστήριο έκανε δεκτή την αίτηση ακυρώσεως (απόφαση υπ'αρ. 2659/1992).
10. Στις 21 Ιουλίου 1992, το Ταμείο άσκησε έφεση. Στις 16 Νοεμβρίου 1994, το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών επικύρωσε την εκκαλούμενη απόφαση (απόφαση υπ'αρ. 2851/1994).
11. Στις 13 Μαρτίου 1995, το Ταμείο άσκησε αναίρεση. Στις 24 Ιανουαρίου 2000, το Πρώτο Τμήμα του Συμβουλίου Επικρατείας, με πενταμελή σύνθεση, λόγω του γενικότερου ενδιαφέροντος που παρουσίαζαν τα προβλήματα που τέθηκαν, απείχε από το να αποφανθεί οριστικά και παρέπεμψε την απόφαση στην διευρυμένη σύνθεσή του (απόφαση υπ'αρ. 228/2000).
12. Στις 5 Μαρτίου 2001, το Πρώτο Τμήμα του Συμβουλίου Επικρατείας, με επταμελή σύνθεση, αναίρεσε την προσβληθείσα απόφαση και παρέπεμψε την υπόθεση να δικαστεί στο Διοικητικό Εφετείο με διαφορετική σύνθεση. Το Συμβούλιο της Επικρατείας θεώρησε ότι θα μπορούσε να είχε γίνει εξαίρεση στην πενταετή προθεσμία αν είχε αποδειχτεί ότι οι εισφορές είχαν καταβληθεί δεόντως στο Ασφαλιστικό Ταμείο, πράγμα που δεν συνέβαινε στην υπό κρίση υπόθεση (απόφαση υπ'αρ. 747/2001).
13. Στις 28 Ιουνίου 2002, το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών ακύρωσε την απόφαση υπ'αρ. 2659/1992 του Διοικητικού Πρωτοδικείου και απέρριψε

την αίτηση ακυρώσεως του προσφεύγοντα (απόφαση υπ'αρ. 3376/2002). Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στον προσφεύγοντα στις 9 Ιουνίου 2003.

14. Στις 10 Ιουλίου 2003, ο προσφεύγων άσκησε αναίρεση. Στις 14 Απριλίου 2009, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την αναίρεση (απόφαση υπ'αρ. 1335/2009). Η ημερομηνία κατά την οποία η απόφαση καθαρογράφηκε και επικυρώθηκε σύμφωνα με το πρωτότυπο δεν προκύπτει από τον φάκελο.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ

I. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 §1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

15. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραβίασε την αρχή της «εύλογης προθεσμίας» όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 §1 της Σύμβασης που ορίζει τα εξής :

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή ... εντός λογικής προθεσμίας υπό δικαστηρίου, ... το οποίον θα αποφασίση ... επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως.»

16. Η Κυβέρνηση αντιτίθεται στην θέση αυτή.

17. Η υπό κρίση περίοδος άρχισε στις 18 Φεβρουαρίου 1991, με την προσφυγή στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών και έληξε στις 14 Απριλίου 2009, με την απόφαση υπ'αρ. 1335/2009 του Συμβουλίου Επικρατείας. Επομένως διήρκεσε πάνω από δεκαοκτώ έτη και ένα μήνα για πέντε βαθμίδες.

A. Επί του παραδεκτού

18. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αίτηση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη υπό την έννοια του άρθρου 35 §3 της Σύμβασης. Σημειώνει επίσης ότι δεν αντίκειται σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Επομένως θα πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

19. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας κρίνεται ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης και σύμφωνα με τα κριτήρια που έχει καθιερώσει η Νομολογία του

Δικαστηρίου, συγκεκριμένα την δυσκολία της υπόθεσης, την συμπεριφορά του προσφεύγοντα και αυτή των αρμόδιων αρχών καθώς και την σημασία της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλ. μεταξύ πολλών άλλων *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αρ. 30979/96, §43, CEDH 2000-VII).

20. Το Δικαστήριο εξέτασε επανειλημμένως υποθέσεις που εγείρουν θέματα παρόμοια με αυτό της υπό κρίση υπόθεσης και διαπίστωσε την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλ. προαναφερθείσα *Frydlender*).

21. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι χρειάστηκαν έξι έτη για να αποφανθεί το Συμβούλιο της Επικρατείας για την πρώτη αναίρεση (από τις 13 Μαρτίου 1995 ως τις 5 Μαρτίου 2001) και πέντε έτη και εννέα περίπου μήνες για να αποφανθεί για την δεύτερη (από τις 10 Ιουλίου 2003 ως τις 14 Απριλίου 2009). Η Κυβέρνηση δεν δίνει καμία δέουσα εξήγηση για τις προθεσμίες αυτές.

22. Έχοντας υπόψη του τη νομολογία του επί του θέματος, το Δικαστήριο θεωρεί ότι στην υπό κρίση υπόθεση η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της «εύλογης προθεσμίας».

Επομένως υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 §1.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ

23. Ο προσφεύγων επικαλείται το άρθρο 6 §1 της Σύμβασης, μεμονωμένο και σε συνδυασμό με τα άρθρα 13 και 14 και παραπονεύεται για τον δίκαιο χαρακτήρα της διοικητικής διαδικασίας. Θεωρεί ότι τα δικαστήρια στα οποία προσέφυγε, απέρριψαν αυθαίρετα την αίτησή του και ότι το Ταμείο δεν εξέτασε ισόνομα όλες τις περιπτώσεις που του υποβλήθηκαν. Υποστηρίζει ότι η ελληνική έννομη τάξη δεν του παρέχει πραγματική προσφυγή που να του επιτρέπει να καταγγείλει τις παρανομίες που διαπράχθηκαν εις βάρος του. Τέλος ο προσφεύγων επικαλείται το άρθρο 1 του πρώτου Πρωτοκόλλου και παραπονεύεται ότι στερήθηκε του δικαιώματός του να λάβει συμπλήρωμα σύνταξης.

24. Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων που έχει στην διάθεσή του, το Δικαστήριο στον βαθμό που είναι αρμόδιο για να κρίνει τους ισχυρισμούς που διατυπώθηκαν, δεν εντόπισε καμία ένδειξη

παραβίασης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που προστατεύονται από την Σύμβαση ή τα Πρωτόκολλά της.

25. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το τμήμα αυτό της προσφυγής είναι προδήλως αβάσιμο και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

26. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης ,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

27. Ο προσφεύγων δεν υπέβαλε κανένα αίτημα δίκαιης ικανοποίησης παρόλο που στην επιστολή που του απεύθυνε στις 14 Σεπτεμβρίου 2010, τον Δικαστήριο τον κάλεσε να παρουσιάσει εντός προθεσμίας που έληγε στις 26 Οκτωβρίου 2010 τα αιτήματά του για τον λόγο αυτό και, επέστησε την προσοχή του προσφεύγοντα στο άρθρο 60 του Κανονισμού του Δικαστηρίου που ορίζει ότι το ειδικό αίτημα δίκαιης ικανοποίησης βάσει του τίτλου 41 της Σύμβασης πρέπει να διατυπωθεί εντός της ταχθείσης προθεσμίας.

28. Ως εκ τούτου, απουσία απάντησης εντός της προθεσμίας που ορίστηκε στην επιστολή της 14^{ης} Σεπτεμβρίου 2010, το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν συντρέχει λόγος να επιδικάσει ποσό βάσει του άρθρου 41 της Σύμβασης (βλ. *mutatis mutandis*, *Willekens κατά Βελγίου*, αρ. 50859/99, §27, 24 Απριλίου 2003, *Κωνσταντόπουλος ΑΕ και λοιποί κατά Ελλάδα*, αρ. 58634/00, §35, 10 Ιουλίου 2003, *Interoliva ABEE κατά Ελλάδα*, αρ. 58642/00, §35, 10 Ιουλίου 2003, *Λιτοσελίτης κατά Ελλάδα*, αρ. 62771/00, §34, 5 Φεβρουαρίου 2004, *Jarnevic & profit κατά Ελλάδα*, αρ. 28338/02, §40, 7 Απριλίου 2005, *Ουζούνογλου κατά Ελλάδα*, αρ. 32730/03, §45, 24 Νοεμβρίου 2005, *Καλλέργης κατά Ελλάδα*, αρ. 37349/07, §25, 2 Απριλίου 2009, *Κοντογούρης κατά Ελλάδα*, αρ. 38463/07, §§ 49-50, 30 Απριλίου 2009).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή σχετικά με την αιτίαση σχετικά με το άρθρο 6 §1 (διάρκεια της διαδικασίας) και απαράδεκτη για τα περαιτέρω,
2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 §1 της Σύμβασης.

Συντάχθηκε στα γαλλικά, στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 5 Απριλίου 2011, κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

André Wampach
Αναπληρωτής Γραμματέας

Anatoly Kovler
Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο έγγραφο
Η μεταφράστρια

Μαρία Καραμπάτσα